

● Aldabra is een eiland van krabben en kreeftjes. De grootste is de kokospalmkreeft (*Birgus latro*), die met zijn geweldige scharen wel een meter breed kan worden. De klapperdief pulkt gevallen kokosnoten open en klimt desnoods een boom in om zijn lievelingskostje los te knippen.
Foto's Expeditieteam Aldabra/Foto Natura

Aldabra, bijna onvindbaar in de Indische Oceaan, is oogstrelend ongerept, maar eigenlijk niet voor mensen geschikt. Juist dat maakte het eiland voor een groep Nederlandse natuurfotografen bar aantrekkelijk.

Veertig kilometer lang, 15 kilometer breed. Zelfs onder een loep blijft Aldabra op de landkaart een vliegenpeepje. Drie keer Texel en zo plat als een pannenkoek.

Het afgelegen stipje voor de Afrikaanse oostkust is een van de 110 eilanden van de Seychellen, die ten noorden van Madagaskar grillig over de Indische Oceaan zijn uitgestrooid. In deze onmetelijke waterplas rijst Aldabra van de 4000 me-

ter diepe zeebodem op. Bovenop een uitgedoofde vulkaan. Door erosie verduwen de kegels in de golven en aan de randen van de krater zetten zich korallen vast. Daarbinnen bevindt zich nu een lagune die bij hoogwater turkoois kleurt en waarin de tropische wolken zich prachtig spiegelen.

Vanaf de dichtstbijzijnde haven duurt het vier uur om bij 's werelds grootste atol te komen en dan nog is het eiland nauwelijks toegankelijk. De branding spat uiteen op versteend koraal. De gekartelde formaties ogen als zachte spons, maar blijken glashard en vlijmscherp. Slechts hier en daar blinkt een zandstrandje, waar een bootje kan landen. Maar dat vergt wat stuurmanskunst...

● De beweging van eb en vloed is soms zo krachtig dat het oceanwater in de loop der jaren het oude kalksteen aan de onderkant heeft weggevreten. Dat verklaart waarom sommige eilandjes op dunne stelen balanceren. Als het afgaande tij de binnenzee weer leegzuigt, komen deze 'paddenstoelen' op de blinkend witte zandplaten tevoorschijn.

ALDABRA bar aantrekkelijk

Dankzij deze ongestuvrijde ontvangst is de natuur haast onbedorven, al scheelde het weinig of de Britten hadden er een militaire basis met een landingsbaan gebouwd. Het plan lekte in 1965 uit en leidde wereldwijd tot heftig verzet. Unesco riep het gave gebied in 1982 uit tot werelderfgoed en de onafhankelijke Republiek Seychellen schonk het rustpunt voor tienduizenden oceanvogels aan de mensheid. Af en toe mogen toeristen een uurtje komen kijken, maar daarna licht hun cruiseschip weer het anker. Alleen een groepje wetenschappers en twaalf bewakers bivakkeren er permanent in een klein kamp.

Niettemin kreeg Danny Ellinger het vorig jaar voor elkaar om er in mei en in november voet aan wal te zetten. Na dertien jaar lobbyen ging voor hem een droom in vervulling. Met Willem Kolvoort, Jan Vermeer en negen andere natuurfotografen en filmers kon hij Aldabra verkennen. Tijdens deze onderneming werkte de ploeg nauw samen met één doel: het koraalatol in beelden vangen.

Expeditieleider Ellinger, in het dagelijks leven directeur-eigenaar van het fotostockbureau Foto Natura, benadrukt dat deze trip beslist geen vakantie was. De fotografen verrichtten onder extreme omstandigheden hun werk. Gewapend met highspeedcamera's van 12 miljoen pixel en uitgerust met sneldrogende kleding en waterdichte rugzakken liepen ze door een meedogenloos maanlandschap vol verraderlijke gaten of stuitten zij op

een ondoordringbare barrière van pemphistruiken en een wirwar van margrovetwortels. Het geploeter resulteerde in een keur van spectaculaire opnamen –meer dan 125.000 digitale foto's en zestig uur film– en verhalen voor het leven. Via het zeegat Passe Houareau stromen

bewegingen het open water te bereiken. Soms tevergeefs, want plevieren, sterns, ibissen en reigers zoeken driftig naar voedsel in de talloze poeltjes.

Sinds enkele jaren huist in het diepste deel van dit glasheldere aquarium –niemand weet precies waar– de grote grijze

toevluchtsoord ongestoord nestkuilen graven, al staat een dierlijke roversbende klaar om eieren en jongen op te peuzelen. Maar zeker de reuzenschildpad –taai, traag en tandeloos– overleeft de scherpe rotsen, de droogte, de hitte en het schrale leven op Aldabra. Onhandig schuifelen de kolossen voort en vullen hun buik met kruipende bodembedekertjes. Charles Darwin pleitte in 1874 al voor de bescherming van deze schepselen, die door hun neusgaten drinken.

Vanwege de oogstrelende rijkdom aan levensvormen komt de typering 'laatste paradijs op aarde' al snel over de lippen. Ook deze natuurschat ontkomt echter niet aan de bikkelharde werkelijkheid van een verdorven schepping. Zo vormen de geïmporteerde geiten, katten en ratten een bedreiging voor de fragiele biotoop. Eigenlijk bar jammer dat de mens Aldabra ooit heeft ontdekt.

Mede n.a.v. "Aldabra. Een unieke stip op 9.24 zuid 46.12 oost", door Frans Buisson en Nico Vanderveen; uitg. Foto Natura, Wormerveer, 2006; ISBN 90 75717 679; 209 blz.; € 39,50. Wie minimaal dit bedrag als gift via 0900-1962 of www.wnf.nl overmaakt aan het Wereld Natuur Fonds ontvangt gratis dit fotoboek (met dvd); de expositie "Aldabra. Het laatste paradijs op aarde" is tot 29 oktober te zien in het Museum, Stadhouderslaan 37 te Den Haag. Meer informatie: www.museum.nl en www.aldabra.nl.

Willem H. Smith

● Expeditieleider Danny Ellinger in actie. Het droog en schoon houden van de apparatuur was een vereiste om te kunnen blijven vertrouwen op de goede werking. Daarnaast beschikte het team over sneldrogende en uv-werende kleding, waterdichte rugzakken en waterbestendige laptops.

twee keer daags miljoenen liters water de lagune in en uit. Met dit ritme migreert een veelsortige schare van zeedieren mee: haaien, roggen, zeebaarzen, schildpadden en kleurige kwallen. Bij eb proberen spartelende vissen met felle staart-

doejong. Aldabra is een van de laatste plekken op de wereld waar de schuwe zeezoeken niets te vrezen hebben van sloopschroeven en jagers.

Dat geldt evenzo voor de vele zee- en landschildpadden. Die kunnen in dit

● De fregatvogel sarta treitert andere zeevogels net zo lang tot zij tijdens het vliegen hun met vis gevulde krop voor hem legen. De luchtacrobaat spreekt tot de verbeelding wanneer hij zijn keelzak tot een enorme rode ballon opblaast.

● Het fascinerende natte hart van het ovaalvormige atoleiland is pas vanuit de lucht geheel zichtbaar. De lagune stroomt twee keer per dag vol en loopt vervolgens weer leeg, op het ritme van eb en vloed. De omringende oceaan is donker en 4000 meter diep.

● Rond Aldabra ligt een kostbaar rif, rijk aan oogverblindende levensvormen. Een waaierkoraal, begroeid met een aardbeikoraal en sponzen, wiegt in de stroming.

INHOUD

PAGINA 16
Consultatiebureau geeft leefstijladviezen aan senioren.

PAGINA 17
Elke zes seconden redt pacemaker of defibrillator een mensenleven.

Eindredactie: W. van Hengel

● Aldabra is het koninkrijk van de wilde reuzenschildpad (*Aldabrachelys elephantina*). Op sommige plekken op het eiland werken ze samen met de Aldabra-ral. Als deze niet-vliegende vogel achter op het schild tikt, gaat de schildpad hoog op zijn poten staan en ontdoet de vogel zijn ledematen van luizen en tekenen.

● Het vrouwtje van de feeënster legt één ei, dat ze in een knik op een boomtak bebroedt. Bij het verlaten van het 'nest' vliegt zij achteruit om het evenwicht van haar legstel niet in gevaar te brengen. Het duurt wel zestig dagen voordat het kuiken kan vliegen.

● De Seychellen schonken Aldabra in 1982 aan de mensheid en Unesco riep 's werelds mooiste voorbeeld van een koraalatol uit tot werelderfgoed. Die status betekent niet dat het eiland veilig is. Zeespiegelstijging, stroperij, lekkende olietankers, slecht beheer en toerisme zijn bedreigingen.